

ЗОГРАФ ЛОНГИН

**АКАТИСТ СВЕТОМ ПРВОМУЧЕНИКУ
СТЕФАНУ**

АКАТИСТ СВЕТОМ АПОСТОЛУ И ПРВОМУЧЕНИКУ
СТЕФАНУ ДЕЛО МОНАХА СТРАНА
И УБОГА И ГРЕШНА

КОНДАК ПРВИ

Божаственом вољом изабрани
од свештених и богоносних проповедника и
апостола
служитељу потреба светих, божаствени Стефане,
молим благодат од тебе, свети,
и како имаш слободу у Господа
од сваке ме беде и страсти ослободи,
да узвикујемо ти:
Радуј се, апостоле и првомучениче,
архиђаконе Стефане.

ИКОС ПРВИ

Као анђеол пред свима просијавши лицем
с небеса испуњен Духом светим, вером и силом,
којим твориш знамења велика и чуда међу
људима,
Стефане блажени, апостоле и првомучениче,
смерни и последњи ја, љубављу према теби рањен,
иако не како приличи
ипак се усуђујем да теби вапијем овако:
Радуј се, што благодат Духа светог
изли преко уста твојих,
радуј се, што силом и дејством
исповеди Господа свога,
радуј се, јер у црквама благословећи Бога

појеш гласом апостолским,
радуј се, јер заволе благолепије
дома Божијег чином анђелским,
радуј се, што проповед распростиреш јеванђелску,
радуј се, што веру објављујеш апостолску,
радуј се, уздржања крстоносни оружнице,
радуј се, благочашћа надахнути венчаниче,
радуј се, што светлошћу богосазнања верне
просветљаваш,
радуј се, књигу богонаписана тајних ризница,
радуј се, даско богосаздана и зрцало небеско,
радуј се, од небеских анђела по слави нимало
мањи,
радуј се, апостоле и првомучениче,
архиђаконе Стефане.

КОНДАК ДРУГИ

Видећи тебе,
свети апостоле и првомучениче Стефане,
у чистоти целомудрена и часна
Новога завета истинског ученика,
хладни срцем и неразумни душом
неверни и тврдоглави Јудејци негда
што законом и пророцима прореченог
месију убише, Исуса избавитеља нашега,
убише и тебе јер их приклањао јеси
да му сведушно верују и узвикују:
Алилуја.

ИКОС ДРУГИ

Разум неразумни имајући Јудејци свагда
и они од збора званог Ливретинског
и Киринајског и Александријског
и од Киликије и Азије, преприћу се,

богопроповедниче апостоле Стефане,
не могадоше се супроставити теби,
премудрости и духу којим говораше,
и због тога молим те, недостојни ја,
реч да добијем и да узмогнем
благочасно вапити теби овако:
Радуј се, што због Исуса слатког подигоше
лажне сведоке и сведочанства на те,
радуј се, јер због тога сабраше тад старце
и књижевнике заједно све против тебе,
радуј се, јер те нападоше
и ухватише те приведоше на збор свој,
радуј се, јер због тога све претње тада
и сведочанства лажна и речи им хулне поднесе,
радуј се, апостоле Стефане,
јер погледавши сви окупљени на тебе тада,
радуј се, апостоле Стефане,
јер видеше лице твоје како сија као анђео Божји,
радуј се, архиђаконе Стефане, јер им говораше:
"Људи и браћо и оци, послушајте сада",
радуј се, архиђаконе Стефане,
што им наведе све Писмо
од Авраама и Мојсија и од свих пророка,
радуј се, првомучениче Стефане,
љубави Божије благовоно процветање,
радуј се, првомучениче Стефане,
вере свих хришћана многоцветно ницање,
радуј се, првомучениче Стефане,
мој слатки заштитниче,
радуј се, Стефане, мој изврсни представатељу,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ТРЕЋИ

Силом Вишњегга осењен тада,
богоблажени апостоле Стефане,
на проповед и подвиг страдања

потрча радујући се,
и богоречита твоја уста
слађе од меда у саћу,
речи изговараху слатке
свима који хоће да крштењем нађу спасење
појући овако песму анђелску:
Алилуја.

ИКОС ТРЕЋИ

Имајући божаствену у себи,
свети апостоле, благодат,
потрча с ревношћу и вером,
стаде у сили речи својих
посред збора богоборних Жидова,
а те христуубице, чувши те
о Христу да учиш и говориш смело,
збудише се, распалише се срцем
и шкргутаху зубима својим,
лажна сведочанства износећи,
а ми, смерни, љубављу према теби вучени,
овако вапимо теби:
Радуј се, апостола светих
Јагњетових и Пастиревих учениче,
радуј се, дворе, јеванђелских речи исповедниче,
радуј се, којим се јудејско збориште расу
као пена о камен на теби разбивено,
радуј се, од кога се Писмом пророчким
до краја тобом посрамише,
радуј се, муњо божаствена,
јеванђељем апостолским рођена,
радуј се, што првенце жидовске
боговесним ти речима опали,
радуј се, што благовестиш име
Господа Исуса у цркви великој,
посред сабора велика,
радуј се, јер међу људима опасним Исуса хвалиш,
радуј се, што равноанђелску чистоту

и живљење имађаше,
радуј се, што равноанђелску част и славу
сада и увек имаш,
радуј се, мени недостојноме
велика надо и уздање,
радуј се, научи ме да теби да говорим
и да послужим Христу Богу мојему
преподобношћу и правдом,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ЧЕТВРТИ

Буру помисли сумњичавих имајући у себи
од неверја болестан Савле негде збуни се,
служитеља те и ученика Господа Исуса гледајући
и закона Мојсијева лишена те помишљаше,
блажени Стефане,
а после просветљен
боготворним крштењем од Ананије,
угледавши ти просветљење од Духа светог, рече:
Алилуја.

ИКОС ЧЕТВРТИ

Чувши пастири и учитељи
и сви свештени и црквени чиновни,
тебе, првомучениче Стефане божаствени и свети,
како појући исповедаш
Христов у телу долазак
и све што ради нас он поднесе,
крст, гроб, тридневно васкрсење,
славно вазнесење и с десне стране Оца седање
и опет страшан и други његов долазак . . .,
и ми о свештеноме твоме спомену

дарове ти приносимо такве:
Радуј се, Стефане свети,
јер испуњен Духом светим и погледавши на небо,
радуј се, Стефане свети,
видео јеси славу Божију
и Исуса где стоји с десне стране Бога Оца,
радуј се, Стефане свети, што говораше:
Ево, видим небеса отворена,
радуј се, Стефане свети, што говораше:
Гледам сина човечјег с десне стране Бога Оца,
радуј се, првомучениче свети,
јер гледаш Господа свог пред собом стално,
радуј се, првомучениче свети,
јер с десне ти стране би и јест,
стога и не намучи се,
радуј се, јер се тад срце твоје
због тога развесели
и обрадова се душа твоја,
радуј се, јер се због тога
плот твоја просветли и лице твоје
као и анђела Божија,
радуј се, Стефане свети,
што се због тога усели у поуздање свето,
радуј се, Стефане свети,
јер због тога као анђеосветлости
престолу Божијем увек предстојиш,
радуј се, јер се због тога обнажује свака јерес,
радуј се, јер се због тога облачимо
да богословимо Тројицу,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ПЕТИ

Боготочну божаствену у теби благодат
видевши дванаесторица апостола,
Духа пресветог призвавши зраку
стављањем руку,

као светилника Христова имађаху те,
добропобедниче свети Стефане,
и зато свим Јудејцима крепко
разобличујући њихово тврдоглавство,
и из пророка им говорећи и проповедајући
Сина и Слова Божија, крепког цара
да познају несхватљивога,
они сведоке положише, ризе своје,
крај ногу јуноше названог Савле,
и камењем те претукоше, Стефане,
док си се молио и говорио:
Господе Исусе, прими дух мој,
преклонивши колена вапијући гласом великим:
Господе, не прими им ово за грех,
и ово рекоше умре,
појући и говорећи Богу:
Алилуја.

ИКОС ПЕТИ

Видевши верна деца Сиона, људи побожни,
Стефана светлосног првострадалца
камењем претучена и за Христа Исуса умрла,
крв своју због њега пролила,
сабравши се сви скупа с ароматима и кадилима
и са псалмима и појањем свештеним,
покупише свето тело првомученика
сатворивши плач велик над њим три ноћиданства
и гробу предајући
похвалне му песме појући и говорећи:
Радуј се, јер тебе прва, свехвални,
засеја на земљи небески делатељ,
радуј се, јер ти први
за Христа проли крв своју, свеблажени,
радуј се, јер ти први отвори
двери небеске царства Христова,
радуј се, јер тебе прва
он венцем увенча на небесима,

радуј се, страдалаца Христових
првоузлазнице у царство небеско,
радуј се, свих светих Новог завета првоначалнице,
радуј се, јер ваздух осветио јеси
проласком чисте и непорочне душе твоје,
радуј се, јер ваздушни зли кнежеви тамни
далеко побегоше од лица свете ти душе,
радуј се, што Духом светим од моштију твојих
благоухања неизрециво увек подајеш,
радуј се, што у целом свету
славитељима спомена твога радост подајеш,
радуј се, што у целом свету
људима који те призивају
сваку скрб од нас одгониш,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ШЕСТИ

Проповедниче и богоговорниче,
богоносни Стефане,
како да похвалим благодати твоје
и свете подвиге – не знам,
осим да ово кажем:
Служитељ, испунитељ јеванђеља био си,
веру сачува, трку окончал апостолства,
исповедивши Господа Исуса Христа
да је Бог једнак Оцу и Духу,
и зато камењем убијен
у руке Христове дух предао јеси,
но уразуми и нас да појемо
и да говоримо њему с тобом:
Алилуја.

ИКОС ШЕСТИ

Засија у свету целом
просветљење благочашћа и истине,
првомучениче и боговидче свети Стефане,
благодати твојих безбројних чудеса
дивећи се,
ужасом и страхом обузети смо и молимо се:
Гресима молим проштење и живљењу исправљење
од Бога Оца и Господа Исуса Христа
да измолиш тебе молим
да говорим и појем теби достојно:
Радуј се, што пред лицем свих људи
божаство Христово исповеда,
радуј се, што од њих и у тамници затворен
и много бијен и мучен би,
радуј се, што од њих оловом врућим
због Исуса на силу напојен би,
радуј се, што од њих обливање врућом смолом
због Христа прими,
радуј се, јер ти жиле од листа ногу твојих
удицом чупане и ножевима резане бише,
радуј се, јер опет у тамницу би затворен
и опет од Христа Бога исцељен би,
радуј се, због чега од Савла тада
сурово бијен и љуто грађен би,
радуј се, јер укивање два клина у прса
због тога слатко претпре,
радуј се, јер и у дланове и стопала твоја
забијање клинова исто тако поднео јеси,
радуј се, што два састрадалаца
који те заштитише од камених хитаца тада стече,
радуј се, јер и Гамалил и Никодим,
који Исус долажаху ноћу,
овако с тобом блажени крај примише,
радуј се, апостоле и првомучениче
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК СЕДМИ

Када си хтео, првомучениче Стефане славни,
да из праха земаљског мошти твоје свете
мигом божаственим изнете буду
на просветљење верним и спасење људима,
јаваљаш се као нека прилика
у сну презвитеру Лукијану,
а свештеник испривавши виђење своје
светом епископу Јовану,
сабравши клирос свештени
и затрашивши приљежно,
нађоше тело цело и благоухано,
те задививши се божаственој
у теби неизреченој благодати,
узвикиваху и појаху Богу:
Алилуја.

ИКОС СЕДМИ

Нову показавши нам твар,
свих новотворац и Владика,
објави нам, људима у свету,
мошти свете твоје,
прехвални апостоле Стефане,
преко знамења и чудеса божаствених на теби,
светога града светитељ Јован и сви верни
од слушања и виђења љубављу у души својој
страхом и радошћу обузети,
свештеном ти лику и телу клањаху се,
стога и с радошћу у свети Сион
у гробници часнога часно положивши,
појући и говорећи теби овако:
Радуј се, цвете непропадљиви и благоухани,
радуј се, венче светлоносни Богом венчани,
радује се, што апостолско дело
у Господу ваистину сврши,

радуј се, што страсотрпцима у Христу Исусу
уистину пут показа,
радуј се, тврди вере исповедниче,
радуј се, светли благодати богоговорниче,
радуј се, анђелско благолепије имајући,
радуј се, јер као они благоухања подајеш,
радуј се, што с анђелима светој Тројици
Богу свих предстојиш,
радуј се, што с њима томе трисвету песму појеш,
радуј се, којим људске недуге одгониш,
радуј се, којим бесовске пукове прогониш,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ОСМИ

Странства Владичиног тајанство с љубављу
разумевши,
христољубац синклитик Александар онај
одстранити се од душевних страсти хотећи
ум с душом на небо преместив,
храм частан у светом граду Јерусалиму
у славу имена твојег сазда, венцоношче Стефане,
многим мољењем убедив тада
у светом граду столујућег Јована,
да положи у тај храм свете мошти твоје,
ту и добивши проштење,
и због тога тобом Христу појући:
Алилуја.

ИКОС ОСМИ

Сав Христов у нижњем као и у вишем,
духовно Христа посматрајући са Оцем и Духом,
божаство његово славословећи анђелски,
Александар онај велику веру у тебе имајући
завет божаствени положив,
заклињаше и мољаше светитеља Јована
да се положи тело његово
близу свештене твоје гробнице,
свехвални апостоле Стефане,
стога га по уснућу његову и положише,
због чега ми, смерни, задивљени
сви од усрђа теби узвикујемо и говоримо:
Радуј се, што Александру у животу томе
и нама у Богу с Богородицом
велико си заступљење и радовање,
радуј се, што после смрти његове
од Христа преко тебе
велики покој душе и тела свога обрете,
радуј се, што му супругу Јулијанију
у удовиштву њеном
у чистоти целомудрија сачува,
радуј се, што после исхода из тела њеног
као супрузи његовој
упокојење од Господа такође даде,
радуј се, јер небеску љубав
подајеш нама земнима,
радуј се, јер нас земаљске
испуњаваш радошћу духовном,
радуј се, јер сваком од нас
од Бога подајеш корист,
радуј се, јер сваком отуда
шаљеш просветљења божаствена,
радуј се, лучом свете Тројице озаравани,
радуј се, јер да о светој Тројици
богословствују све верне учиш,
радуј се, што тобом и Николом мудрим
од поганих Агарена од младости сачуван бих,

радуј се, што мигом божаственим
књигу колико могадох научих,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ДЕВЕТ

Сваку природу анђелску задиви
а бесовску устрашио јеси
великим твојим у Христу чудотворним делима,
христонсна, пак, синклитикија
са царским писмом,
хотећи узети ковчег супруга својега
у своје притежање,
и овом царском наредбом
убедивши епископа Тирила,
с благословом његовим крете у цркву твоју
али преваривши се по промислу твојме,
свети апостоле Стефане,
узедеш свештени ковчег твој,
у дубоку ноћ на путу беше
и неизрецивим благоухањем ваздух сав
испуњен би,
а нечисти дуси вапијући ридаху,
стога и мноштво анђела пред носиљком слушаху
где божаствену песму поју:
Алилуја.

ИКОС ДЕВЕТИ

Славим те боговеснога првомученика Стефане,
синклитикија Јулијанија она христољубива
разумевши да су то твоје свештене мошти,
плачући и ридајући ућута,
стога и заповедивши својима
да никоме не говоре о овоме

што се на путу јавило њима,
због тога и уплашивши се ноћи ове,
и пређоше јединице три,
а преко дана мироваху,
Бога у Тројици славословећи,
и тебе, свети, три дана говорећи
и појући премудрости Божије испуњен,
радуј се, благодати његове ризнице,
радуј се, јер све чете њихове
огњем палећи их
и љуто бијући и рањавајући их,
радуј се, јер анђела мноштво слушамо
како пред тобом певају и Бога славослове,
радуј се, јер анђелском силом животиње сада
с носилком брзином великом трче,
радуј се, преко ког исцељења бише
и силе многе на путу,
радуј се, којим силом даном ти од Бога
брзо доспеше до Аскалонског приморја,
радуј се, јер благодаћу ти нашавши лађу
хотећи да отплове у Византију,
радуј се, јер тобом бродовођу убедивши
и наградивши с педесет златника,
радуј се, којим тобом крепњена тајну о теби
откри бродовођи ношену духовну ризницу,
радуј се, којим тобом бродовођа
"чудесно нешто и преславно, рече, видех",
стога и прими нас,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ДЕСЕТИ

Имајући свештени ти ковчег моштију твојих
којим пловљаху тихим ветром ношени,
дошавши на сред пучине,
изненадна бура пристиже их и таласање морско,
и када људи на лађи страхом великим бише

обузети,

и светим ти моштима припадоше,
одједном велико благовоње настаде
и јавио им се јеси, апостоле свети Стефане,
говорећи: Ја сам, не бојте се,
и када леже ветар и настаде тишина велика,
запеваше сложено хвалу анђелску:
Алилуја.

ИКОС ДЕСЕТИ

Стену те и заступника
с Богородицом и свима светима
сви хришћани од беда имамо
и посредника у Господа,
јер путници тада у лађи оној
кад јутро наста дођоше у теснац,
спустише једрила због кнеза теснаца,
одједном трус наста
када се заљуљаше темељи земље,
док не прође лађа твоја и преста трус,
а духови свелукави због тога
кораху начелника свога тамнога,
и тај лукави пославши пет сандалија
да стигну и запале лађу,
из које анђео Божји изашав удари их
и потопаи у мору,
и настаде радост велика код људи на лађи,
стога појаху теби овако:
Радуј се, стубе чудеса благочашћа,
радуј се, двери мученика Христових,
радуј се, начелниче његових страсотрпаца,
радуј се, податељу тихости и благодушја,
радуј се, којим пловисмо с миром ноћиданства три,
радуј се, којим доспесмо до Халкидона
пристаништа,
радуј се, којим тамо петодневно време проевши,

радуј се, којим многи велика исцељења тобом
добише,
радуј се, којим тобом дођосмо у Соси
и чувши верни трчаху у сретење теби,
радуј се, којим опет заплотивши
дођосмо у Цариград близу Крста,
радуј се, добри почетку мученика светих,
радуј се, прекрасна целога свету лепото,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ЈЕДАНАЕСТИ

Појањем светим свакако
светитељ Митрофан служећи Господу
и престо владичаства красећи царскога града
чувши за приспеће светих ти моштију,
првомучениче свети Стефане,
стога и све мноштво подиже се хришћанско
на виђење свештеног ти ковчега, свехвални,
но и самодржац свети, велики Константин,
вест од светитеља добивши,
због тога сви скупа певаху о томе
анђелско појање:
Алилуја.

ИКОС ЈЕДАНАЕСТИ

Светлоносни благочашћа велики светилник
цар Константин,
христоименим људима у свету јавив се,
самодржац свети,
одмах с радошћу духовном
шаље ти царску своју колесницу,
а преосвећени Митрофан сишавши у лађу
поклони се свештеном ти ћивоту,

и ставивши га на колесницу
постара се да га по наредби царевој
у палату његове однесе,
а животиње узађоше вучене силом од анђела
одмах дођоше до места Константинова
и стадоше даље да пођу не могавши,
и због тога љуто бијене
једна од њих анђелском силом
проговори као човек пред свима:
"Зашто бијете лица наша,
овде изволи свети Стефан да буде",
и одмах светитељ, уплашивши се,
све јави цару о томе што се догоди
и задивљени скупа завапише к теби,
Стефане свети, говорећи:
Радуј се, красото неизрецива цркве Христове,
радуј се, место пречисто благоухања Божија,
радуј се, јер Господу вапијеш за нас,
радуј се, јер томе си часни сасуд и пресветли
бисер,
радуј се, апостола светих похвало,
радуј се, страсосветим человођо,
радуј се, звездо светлоносна свету,
радуј се, свећо светлозарна вернима,
радуј се, красни благочашћа цвеће,
радуј се, светло украшење ђакона,
радуј се, земаљски анђеле и небески човече,
радуј се, хришћана свих радовање,
радуј се, чиме си изволео на овом месту да
пребиваш,
радуј се, којим цркви овде
у прекрасно име твоје правимо,
радуј се, апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ДВАНАЕСТИ

Благодат божаствену с небеса
подај ми, Стефане првомучениче,
дуговима мојим греховним
од Бога проштење измоли ми,
и свима што свештени спомен твој
с љубављу по дугу творе, апостоле,
и приђи с анђелима невидљиво међу оне
који с вером из топлине
душевних скровишта призивају тебе,
огласи појање и започни светковину,
да појемо с пастирима
и да се с мазима клањамо
и с анђелима да славословимо
од Деве Богородице рођеноме
Христу Богу нашему:
Алилуја.

ИКОС ДВАНАЕСТИ

Појући ти силе и чудеса
твојих превеликих знамења чудотворна
хвалимо те сви као апостола Христова
и служитеља његове благодати и првомученика,
боговидче свети Стефане,
у твоју велику светињу
усели се Духа светога благодат,
у коју припадајући молимо се
не заборави мене смерног и лењивог
непотребнога раба твојега,
но освети и прослави и научи ме
да вапим из дубине душе речи овакве:
Радуј се, радости појаца ти,
радуј се, сладости хвалилаца ти,
радуј се, звездо црквена,
радуј се, чистото духовна,

радуј се, часни венче Симеону српскоме,
радуј се, дијадемо његових
благочастивих изданака светих
радуј се, с Николом мудрим, Стефану Дечанском
истоимена и валика похвало,
радујте се, Стефане и Николају,
јер божаственим вашим промислом
и вашим посредовањем
да живопишем ликове светих
колико могу научих,
радујте се, ви добри и свети
велики моји заступници,
јер свештене вам ликове
много пута руком својом
са чудесима вашим насликах,
радуј се, апостоле и првомучениче
свети архиђаконе Стефане.

КОНДАК ТРИНАЕСТИ

О, свију светих Новог завета
после Претече и Крститеља Јована,
апостоле и првомучениче,
свети архиђаконе Стефане,
прими ово садашње најмање благодарење
од мене који сам од свих
у последње веке последњи,
који ти најпосле појем овако,
јер да по заслуги није наше
но анђелско је по лепоти
тебе, свети, похвалити,
а ја од усрђа према теби и од вере
ово се усудих, стога, да теби дам,
јер человођа свих светих мученика јеси,
молимо те скупа сви верни
страсне нам плоти наваљивање утоли
и праведног судију Христа милостива
у милости да буде нама,

да твојим промишљањем спасавши се
завапимо томе:
Алилуја.